

# REVISTA ORĂȘTIEI

## ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.  
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.  
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate  
nu se primesc.  
Abonamentele se plătesc înainte.

## Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

## INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară  
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.  
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt  
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic  
în Orăștie (Szászváros).

## Luminare și cultură.

Economia națională a poporului nostru se bazează pe-un fundament agricol. Țeranul ardelean nu se pricepe prea bine la comerțul și la întreprinderile de câștiguri, cum le vedem bună oară la alte popoare de cultură, și chiar dacă ar dormi în pieptul lui acest imbold material, îi lipsește dezvoltarea științifică pentru a-l valoriza în viața practică.

Politica noastră trebuie să meargă de-aceea mână în mână cu nisuița de-a ridica poporul în cultură.

### Știința e putere.

O țară, care n'a ajuns încă la priciperea conștiinței ei naționale, e moartă, și o masă de oameni, ce cugetă numai cu gânduri auzite ori cetite, e perdută. Concurența în politică și în economie recere mari înarmări intelectuale. Din ce un popor e mai inteligent, viața lui națională încă e mai puternică.

Ce a sfărâmat marea împărăție a Romanilor în ruine? Greutatea comunicărilor în lipsă de drumuri asigurate și de mijloace rezezi de călătorit, în deceniile ultime a republicei, care era din toate părțile învrăjbită și amenințată. Până domoliau trupele legionare, popoarele răsculate dintr'un triumf al imperiului, se răsculau alții, în alte părți, mai cu putere.

Noi avem azi trenuri accelerate, vremile s'au schimbat, dar' simțim aceeași mare lipsă în privința spirituală. Ne lipsesc acele telegrafe firești, de împărțiri de idei și simțuri, fără care nu poate fi vorba de un progres nici economic, nici național. Poporul nostru e o masă greoaie, și are nevoie de-a fi spiritualizată prin învățatură și școală. Ciasul ultim a bătut, când fiecare trebuie să știe scrie și ceti.

O schimbare sistematică pe acest teren este însă pe cât de binefăcătoare, pe-atât de grea. Această reformare e determinată însă de trei momente însemnate. Întâi de cercul cunoștințelor bărbaților mai valoroși, apoi direcția acestor valori intelectuale conform obiectelor la care se referă, și în urmă extinderea acestor cunoștințe și libertatea cu care străbate toate păturile poporului.

Pleiade de savanți cum se află în Germania și Franța noi nu avem, acești bărbați valoroși sunt înlocuiți în Ardealul nostru prin învățători și preoți. În mâna lor zace viitorul țărânimii. Noi nu avem acea clasă mijlocie, așa numită burghezie, de aceea răzimăm cu toate speranțele pe umerii plugarului. Acolo sunt celele pline de viață și de sucuri, a corpului nostru național, și datorința noastră sfântă e să fim cu tot sufletul îngrijați de sănătoasa lor prosperare.

Cel mai turburător neajuns în sensul acesta e seceta de cultură. E neapărat de lipsă ca să înființăm tovărășii și întruniri. Prin ele se desvoaltă spiritul de organizație și numai în modul acesta e o popularizare a științei posibilă. Societăți de consum, întruniri pentru consfătuiri agricole, tovărășii de

întreprinderi ori exploatări, coruri de cântări, grupări de fete și neveste pentru țesături, pânzături, lăptării, colecții și arangeri de petreceri pentru a forma fonduri de biblioteci și lucruri școlare, toate aceste întocmiri s'au arătat că au fost în principiu de idei sănătoase conduse, având nu numai urmările cele mai bune pentru singuraticii membri, ci succese folositoare pentru comune și țeri întregi.

Chemarea de a întrupa aceste cerințe moderne, de-a căuta a deștepta poporul prin vorbe, fapte șiilde bune, e a învățătorilor și a preoților.

În făptuirea acestor munci împlinesc un act măreț și moral.

Religiunea întâi, dar' cultura intelectuală și economică, care determină existența etică a unui popor, trebuie ridicată și extinsă, căci un popor dogorogit de lipsuri și sărăcie, își perde credința în sine și cu asta și în D-zeu.

Trăim în vremuri mari. Tot cei îmbetrâniți se sfarmă în praf, noue invențiuni au intrat în serviciul omenimii, noue generații s'au prins în lupta vieții și de pe tot locul auzim strigătul de îmbărbătare: *Luminare și cultură!* Aceste două vorbe formează puternica devisă a tuturor statelor, din Europa până peste Oceanul-Atlantic, din Australia până în Japonia, țeara expozițiilor.

Dee bunul D-zeu să nu treacă mult, până când să ne putem și noi cu toții bucura de rodirile științelor și al progresului. Căci știința e puterea, ea nu ridică și moralizează numai sufletul, ci te scutește ca o povază sigură de ori-ce inimi, încercări, păcate și miserii.

(+)

**Nou proces de presă.** »Tribunei Poporului» i-se intentează un nou proces de presă, al treilea. Articolul incriminat este „Epistola deschisă” ce dl Dr. Vasile Lucaci a adresat studentului Lucian Bolcaș, din incidentul eliminării acestuia dela toate școlile înalte din Ungaria.

**Chestia română în dieta maghiară.** În ședința camerei de Luni, deputatul Komjathy a adus în discuție chestia națională, și a zis că Széll n'a spus încă nimic în această chestie.

În Ungaria, zice oratorul, sunt numai 43% Maghiari, ear' majoritatea o formează naționalitățile. Maghiarii pe nimeni din lumea aceasta nu se pot răzima. Pe când toate celelalte naționalități primesc îndemn la luptă dela frații lor. Și toate se nisuesc ca se sdrobească rezistența rasei maghiare.

Dintre toate naționalitățile nemaghiare, cea mai agresivă luptă au dus-o Românii, fiindcă ei după numărul lor de 3 milioane, au greutatea cea mai însemnată.

Zice mai departe, că trebuie luate măsuri mai aspre față de noi, decât cele de până acum, căci atunci ne-ar domoli. De ex. aduce procesul Memorandului, în urma căruia conducătorii au amuțit.

Spune apoi că băncile române ar trebui cassate, deoarece-ce ele înființază convicte, unde din copilărie se cresc dușmanii neamului maghiar etc.

Széll încă nu a răspuns nimic în această chestie.

## Orbia șovinismului.

Una dintre cele mai însemnate chestii în viața publică a Ungariei este fără îndoială chestia de naționalitate. Pentru rezolvarea ei s'ar cere mai înainte de toate cunoașterea și recunoașterea adevăratelor aspirații ale tuturor popoarelor și apoi împlinirea treptată a acestora, asigurându-se diferitelor naționalități libera și neimpedecata dezvoltare, conform firei și înclinărilor lor proprii.

Conducătorii actuali ai statului nostru însă nici să audă nu voiesc despre așa ceva. Șovinismul a prins rădăcini așa de adânci la ei, încât să întăresc tot mai mult în credința utopică, că popoarele nemaghiare se vor contopi în națiunea maghiară și pe toți Maghiarii îi auzi zicând, că trebuie creat statul național maghiar. Nici realitatea nudă, care adeseori aduce la reson pe cei mai mari fantastici și utopiști și care pentru maghiarisare e cât se poate de tristă, nici această realitate nu e în stare a deștepta pe Maghiarii din visurile lor utopice și nerealisabile.

În viața publică a Maghiarilor aceasta este o aparițiune stranie. Maghiarii, de câte ori, și aceasta se întâmplă acum tot mai des, nu numai popoarele mai mari din Ungaria, dar' și frânturile de popoare, își afirmă naționalitatea și declară, că nu se lapedă de ea, cerându-li-se ori-ce jertfe, Maghiarii, zicem, nu caută cauza acestui lucru în iubirea ce o are ori-ce om față de națiunea și limba sa maternă, ci o atribuie totdeauna agitatorilor și influențelor din afară. Va se zică nu se caută la noi cauzele adevărate, ci se pretextează motive imaginare și neexistente.

Un cas întâmplat de curând ne atestă aceasta în chip evident.

E vorba de cazul din Sântana, o comună din comitatul Baciu, locuită de Șoacăți (Sârbi) și Maghiari, aparținători toți confesiunii romano-catolice. Deși Șoacății formează jumătate din credincioși, preotul lor catolic nu voia să le țină predici și în limba lor sârbească, ci numai în limba maghiară, pe care ei nu o înțeleg de loc. S'au plâns bieții oameni pe la toate forurile mai înalte, până și arhiepiscopului din Kalocsa, Csaszka, dar' n'au fost ascultați și n'au ajuns la nimic. Limba maghiară li-se impunea cu forța, după rețetele șoviniste.

Văzând aceasta Șoacății s'au decis să se lapede de confesia, în care nu li-să respectază limba strămoșească și au trecut 897 de suflete la biserica gr.-or. națională sârbească, unde au fost primiți cu drag, fiind eșiți la fața locului protopopul sârbesc din Zombor cu alți 12 preoți gr.-orientali. Noilor credincioși li-s'a dat preot sârbesc, care servește și predică în limba lor și acum proiectează să-și zidească biserica și școală națională.

Ce ne arată acest cas? Ne arată și ne dă dovadă eclatantă, că și la frânturile de popoare, cum sunt Șoacății, simțul de naționalitate și alipirea față de națiunea mamă, sunt foarte dezvoltate și vii și atât de puternice, încât pentru păstrarea limbei și obiceiurilor strămoșești, sunt în stare a face ori-ce jertfe.

Ear' de altă parte ne arată, că șovinismul, cu tendințele lui neînfrânte de maghiarisare, a dat erăși de faliment, de un faliment real și vizibil.

Dar' ce credeți, că doară molochului orbit i-se deschid ochii, să vază și cuprinză realitatea, așa cum ea s'ar prezintă? Nul!

Ziarele maghiare atribuie acest cas agitatorilor străini, cu toate-că e dovedit, că nici un străin n'a fost prin Sântana și pe Șoacăți numai iubirea de limbă i-a înduplecat la pasul, ce l'au făcut.

Mai interesant este dintre toate în privința aceasta „Bud. Hirlap”, care în primul său din 17 l. c. aduce în legătură acest cas cu panslavismul și îl atribuie agitatorilor omladiniști. O face aceasta »Bud. Hirlap» din superficialitate și orbiă șovinistă sau o face din motiv, că numai așa e pe placul cetitorilor? În ori-ce cas e lucru condamnabil a seduce publicul și a' ascunde motivele reale, adevărate.

Dar' așa e la noi. Maghiarii în chestia de naționalitate, ca și în multe alte chestii,

sunt asemenea medicului, care nu cearcă a scruta cauzele unei boale, ci prescrie leacuri, după fantazie. Ear' cei-ce se iau numai după fantazie și închipuiri, nici când nu pot să scoată lucrurile la bun sfârșit.

## Ungaria maghiară și tripla alianță.

Acesta este titlul unei broșuri apărută de curând în München, de „Hungaricus”.

Din broșura aceasta se vede, cât de bine cunoaște străinătatea stările și suferințele noastre.

În introducerea constată autorul, că până când „chestiunea ungară va fi ca o rană deschisă, despre o întărire lăuntrică a statului nu poate fi vorba, căci rana aceasta va face în momentele decizionale iluzorie ori-ce acțiune și rezistență atunci, când masele poporului vor fi chemate la apărarea statului.”

Din cauza acestor stări suferă și poziția statului în afară, cu deosebire »tripla alianță» nu se poate uita cu nepăsare, că în Ungaria se desvoaltă niște referințe, cari evident slăbesc sau alterează acțiunea aliaților sei. »Acesta se remarcă mai ales în imperiul german și regatul României, unde glasul de durere al conaționalilor a aflat un răsădit puternic, din care numai neplăceri și răceală poate rezulta pentru Ungaria.»

În capitolul: »Statul maghiar în lumină istorică și politică» autorul răstoarnă argumentările politicilor maghiari la îndreptățirea de a crea din statul acesta poliglot, un stat național maghiar.

»Nu e admisibil, dar' nici logic și politic a susținea, că numai elementul etnic maghiar ar fi d'acum înainte singur chemat și destinic pentru alcătuirea statului, pe când ceialalți concetățeni să fie priviți ca străini în statul și țeara lor, neavând în viitor altă menire, decât să sporească prin renegarea lor națiunea etnică maghiară.»

Provocarea Maghiarilor la exemplul Prusiei și a lui Bismarck față de germanizarea Polonilor în Posen, nu corăspunde stărilor din Ungaria, ba încă e chiar o dovadă contra îndreptățirii lor la maghiarisare. Autorul citează aci cuvintele lui Bismarck ce le-a adresat în 16 Februarie 1894 unei deputațiuni din Posen:

»În privința națională suntem 48 milioane Germani față de 2 milioane Poloni și e evident, că într'o asemenea situație dorințele celor 2 milioane nu pot fi dătătoare de măsură pentru cele 48 milioane, mai ales într'o epocă, în care ultimile decisiuni politice depind dela voturile majorității.»

Punându-se Maghiarii pe acest punct de vedere trebuie să-și zică: »În privința națională suntem 7 1/2 milioane Maghiari față de 10 milioane nemaghiari și că într'o asemenea situație dorințele celor 7 1/2 milioane nu pot fi dătătoare de măsură pentru celelalte 10 milioane nemaghiari mai ales într'o epocă, în care ultimele decisiuni politice depind dela voturile majorității.»

Cătră finea capitolului observă autorul foarte nimerit: »Deoarece-ce frontierele Ungariei la Răsărit și Apus, la Miază-Zi și Miază-Noapte cu excepție de puțin kilometri jur împrejur se află în mâinile nemaghiarilor, cine să se întrepună pentru apărarea lor cu »arma în mână», dacă Maghiarii pretind Ungaria ca proprietate a lor?»

»Politicii maghiari să încearcă a prezenta statul național maghiar ca o necesitate politică afirmând, că într'o Ungarie fără caracter maghiar, s'ar conturba echilibrul între popoare și tendințele centrifugale ar micșora în mod însemnat capacitatea de acțiune a țerii. Afirmăția aceasta nu este prin nimica dovedită; nenumărate dovezi din trecut și prezent arată tocmai contrarul. Din fiecare pagină a istoriei se poate adevări, că statul a putut susținea echilibrul între popoarele sale prin toate veacurile și fără caracter național-maghiar; că s'ar fi dezvoltat tendințe centrifugale nu e prin nimica constatat, din contră e o faptă complinită istorică despre deosebita alipire,

devotamentul și credința popoarelor nemaghiare către suveranul lor; chiar și astăzi pe lângă toată apăsarea politică în nemaghiarii la împăratul Francisc Iosif, căruia îi dau necontentit dovezi despre venerațiunea și iubirea lor».

»Ce privește capacitatea de acțiune a unei Ungarii devenită maghiară, aceasta are de a proba viitorul; până astăzi încă nu e prin nimica învederat, că noua Ungarie ar fi în stare a preveni mai cu efect unei năvăliri din afară, precum i-a succedea această vechei Ungarie. Disgustul ce se tot mărește și nemulțumirea crescândă a majorității populației ne însuflă temerea, că prospectele în direcția aceasta ar putea fi foarte posomorite».

## Din România.

### Chestia națională.

În ședința dela 8 Martie n. a. c. a camerei române, între multe altele a venit în discuție și chestia națională, despre ce dl Sturdza a zis următoarele:

Chestiunea națională s'a mai îngropat, după opinia dlui Cămărășescu, prin acțiunea guvernului în chestiunea școalelor din Brașov.

În cât privește subvențiunile acordate de dl Take Ionescu, de cari nu a vorbit dl Cămărășescu, am zis că rău s'a făcut să se trimită bani în Transilvania pentru a se corupe conștiințele. Aceasta am zis, și aceasta mențin și astăzi. Câteva mii de lei pentru școalele din Brașov au trecut și puteau trece, mai ales că era o rentă provenită din donațiuni vechi; dar' sute de mii de lei nu puteau trece.

Sumele ce datorește statul român bisericii și școlii din Brașov se puteau da deschis, nu pe ascuns: dar' dela 40.000 ori 50.000 lei până la 140.000 e cale lungă, și cheltuiala de 140.000 lei a notificat-o guvernul conservator la Viena, cu luni de zile înainte de a vorbi eu de sumele cheltuite în Transilvania. Eu am tras numai concluziunea, că corupțiunea este un lucru rău.

Sgomotul care s'a făcut împrejurul chestiunii de la Brașov, e un mare păcat înaintea lui Dumnezeu, fiindcă e o chestiune care nu aparține partidelor din țeară, ci care aparține unei instituții culturale.

Trebuia să avem mai mult respect de acea instituțiune și să ne oprim de a falsifica și de a inventa documente, nu ca să ajutăm biserici și școale, ci ca să făurim un instrument de atacuri nedemne. (Aplause).

Am să mai spun încă un cuvânt asupra comparațiunii făcute de onorabilul dl Cămărășescu între Franția și România, punând înainte de o parte Alsacia-Lorenei, astfel stăm noi în fața Transilvaniei. A releva cuvintele domniei tale este un drept al meu.

D. I. Cămărășescu. Protestez, nu am zis astfel.

D. Dim. A. Sturdza, președinte al consiliului. Dacă dregeți ceea-ce ați zis, e altceva. Foarte bine faceți, și îmi pare bine de această retractare. Ați zis însă că, precum Franția stă dinaintea Alsaciei-Lorenei, astfel stăm noi în fața Transilvaniei. A releva cuvintele domniei tale este un drept al meu.

D. I. Cămărășescu. Cer cuvântul.

D. Dim. A. Sturdza, președinte al consiliului. Franția poate crede că are reclamári de făcut asupra Alsaciei-Lorenei; nu noi avem să examinăm această chestiune, căci ea privește pe Franția. E însă cert că nici dl Cămărășescu nu ne va putea arăta pe ce basă noi am putea reclama Transilvania.

Asemenea vorbe nesocotite nici în secret, nici pe față nu se pot spune; ear' când se spun, în ori-ce mod ar fi, ele represintă apucături bolnăvicioase, menite să amețească câteva momente pe cei ușurei la gând și mai ușurei încă la vorbă.

A mai repetat d. Cămărășescu acuzarea dlui Titu Liviu Maiorescu că nu am aplicat legea privitoare la sumele ce sunt a se trimite școlilor din Brașov. Nu am aplicat legea fiindcă m'am găsit în fața unei cauze de forță majoră. Nu voiam, după-cum am spus-o și altădată, să se închidă școlile din Brașov cu banii noștri. Se urmează și astăzi tratative, ca renta ce se cuvine bisericii și școlii din Brașov să se dea de guvernul român cu știrea guvernului ungar, căci Brașovul este un oraș care se ține de regatul Ungariei.

## Sângele apă nu se face.

Cu aceste cuvinte și-a sfârșit Excelența Sa noul Metropolit al bisericii gr.-or. Ioan Mețianu, discursul ținut către reprezentanții bisericii gr.-cat., cu ocaziunea instalării Sale.

Și e mult zis prin aceste cuvinte.

Dacă fiecare dintre noi, cu ori-ce ocaziune și în ori-ce timp ar fi condus de înțelesul acestor cuvinte, atunci de sigur că nu ne-am mai putea plânge cum astăzi, cu durere constatată, ne plângem, despre relele porniri venite dela frații de un sânge, din cauza confesionalismului.

Căci dacă urmărim cu atențiune toate câte s'au făcut de un timp încoace, aproape pe fiecare teren, vedem că confesionalismul a fost cauza multor neînțelegeri și neplăceri între noi Români.

Atât de mult s'a infiltrat acest rău în inima multora dintre noi, încât e destul ca să se svonească din o parte sau alta, că s'a pus la cale vre-o întreprindere, sau vre-o lucrare pentru oare-care scop filantropic, ca unii sau alții să respingă dela sine ori-ce lucrare comună.

Și aceasta e foarte trist.

De ce oare această ură între noi, dacă supuși suntem de soarte ca în măsură egală să îndurăm nedreptățile ce ni-se fac din partea dușmanilor noștri, dacă aceleași obiceiuri, aceleași datine, aceleași credință etc. avem și unii și alții?

În ziua de astăzi avem deja mulți printre noi, cari umblă, putem zice în ruptul capului, ca să sădească ură între bisericile noastre surori.

Ear' dacă aceasta așa va urma și pe viitor, ne vom trezi, că azi puțin, mâine și mai puțin interes va arăta poporul nostru chiar față de biserică proprie.

Pentru câte neînțelegeri, cari putem zice au fost foarte neînsemnate, nu au trecut unii sau alții la biserică soră. Ba au obvenit chiar casuri, că trecând odată, nu au stat mult, și earăși s'au întors la biserică lor.

Se vede deci destul de lămurit și numai din un cas sau altul, că poporul, în urma desbinărilor ce le fac unii vânători de suflete, o iau trecerea aceasta ca pe un lucru simplu.

Să lucreze fiecare pentru biserică sa, și dacă tocmai nu poate sau nu voește ca să ajutare și pe cea a fratelui seu, atunci barem să nu seducă și pe alții dela aceasta.

Căci avem bărbați, cari fără considerare la confesionalism, jertfesc mult-puținul cu dragă inimă și pentru o biserică și pentru alta.

Ar fi încă foarte multe de zis în chestia aceasta, încheiu însă tot cu cuvintele citate din discursul Exc. S. Metropolitului Ioan Mețianu, că: „din zi în zi tot mai mult suntem avisați unii la alții” și că cu toții suntem fiii unui și aceluiși popor, cu una și aceeași limbă, una și aceeași cultură, unele și aceleași scopuri naționale-culturale, deopotrivă devotați aceleiași națiuni.

## Noul guvern și Sașii.

Dintre toate naționalitățile din această țeară, compatrioții noștri Sași au fost cei dintâi, cari au crezut, că cu noul guvern, Széll, vor putea mai ușor tracta chestia naționalităților.

Numai decât la început au și trimis în numele poporului săsesc patru reprezentanți, cari să-l felicite pentru noul post și așteptau dela el mari favoruri pentru naționalități în general, ear' pentru Sași în spec'al.

Ministrul-președinte Széll, ca ori-și-care altul, care se vede înaintat la un grad mai înalt, adevărat că li-a promis că se va nisui, ca să aducă pentru țeară astfel de legi, de cari deopotrivă să se bucure toți cetățenii acestei patrii, fie aceia Sași, Români, Sârbi etc. Numai cât cu toate acestea, totdeauna în prima linie se exprimă și despre întruparea ideii de stat maghiar.

Că ce favoruri vor Sașii dela Széll, nu putem pricepe. Căci dacă tocmai este el discipulul lui Deák, care, dintre toți ministrii preșidenți cari i-am ayut până de present, a dorit libertatea popoarelor, nu o poate face aceasta Széll, chiar dacă ar avea cât de multă

bunăvoință. Deoarece-ce prea s'a înrădăcinat în creerii șovinistilor nimicirea pe ori-ce teren a naționalităților nemaghiare. Și dacă acestei devise a lor Széll nu va urma, va trebui ca cât mai curând să se — ducă.

Un deputat săsesc, *Meltzer*, a luat și el cuvântul în o ședință a camerei, și s'a declarat de mulțumit cu mai multe puncte ale programului noului guvern.

Când a ajuns vorba despre naționalități, a zis însă și el, că nemaghiarii numai atunci pot fi mulțumiți cu regimul, dacă Széll va relua firul întrerupt din era lui Deák și va face posibilă executarea conștiențioasă a legii »pentru egala îndreptățire a naționalităților«. Cu un cuvânt ca fiecare popor să se poată desvolta liber. Numai cât, în programul ministrului-președinte Széll, nu s'a amintit de loc chestia naționalităților.

Noi însă suntem siguri, că nici cu Széll nu vor ajunge compatrioții noștri sași la nici un rezultat

De aceea încheiem cu cuvintele: Căni latră, ear' caravana înaintează, sau, ca să fim înțeleși de toți, să-i lăsăm pe Maghiari să promită câte în lună și soare, ear' noi să ducem și mai departe lupta deja începută.

## Vocea unui meseriaș.

St. Dle Redactor!

Adeseori cetesc prin ziare, despre petreceri, ba chiar și ședințe literare, arangiate de către cutare sau cutare Reuniune de meseriași români. Îndeosebi despre Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, al cărui neîntrecut președinte este dl *Victor Tordășianu*.

Făcând și eu parte din clasa meseriașilor, așa numită clasa de mijloc, aproape prin toate orașele am aflat câte o Reuniune de meseriaș. Care nu-mi fu însă mirarea, când venind aici în Orăștie, și făcând cunoștință cu un alt meseriaș, l'am întrebat de este aici Reuniune, ear' el în loc de răspuns a stat și s'a uitat lung la mine, neștiind ce va să zică aceasta.

M'am apucat atunci și i-am descris cât se poate mai pe larg despre Reuniunile de meseriași și foloasele ce le avem după ele, și i-am putut ceti de pe față, dorința ferbinte de a face și dînsul parte din o astfel de Reuniune.

L'am întrebat despre numărul meseriașilor români aici în Orăștie, și mi-a spus că sunt foarte mulți. La auzul acestora inima mi-s'a înviorat, căci la început credeam, că doar' numărul neînsemnat de meseriași români este cauza de n'au putut înființa o Reuniune.

Aflând odată aceasta, mi-am pus întrebarea, că oare unde zace răul de în Orăștie nu există Reuniune de meseriași români? Sau doară sunt ei mai prejos decât alții din alte orașe? Nu, cauza acestui rău nu o putem căuta printre meseriași, ci, cu durere trebuie să constat, că ea isvorește în mare parte din interesul puțin, ba pot zice că chiar de loc, ce inteligența locală îl arată față de meseriași.

Onoare excepțiunilor!

Și oare de ce aceasta? când știut este, că țaria clasei de mijloc, a meseriașilor, tormează în mare parte țaria unui popor!

Avem un frumos număr de inteligență în Orăștie, și ar fi timpul suprem, ca barem unul dintre toți să se arete mai binevoitor față de meseriași, și, punându-se în fruntea noastră, să ne întrunească odată pe toți la un loc, luând inițiativa înființării unei Reuniuni.

Și am firma speranță, că dorința aceasta, care nu este proprie a mea, ci a tuturor meseriașilor români din Orăștie, se va întrupa. De-o parte crezând că inteligența va căpăta îndemn la aceasta în urma sentimentelor frățești ce o leagă de meseriașii de un sânge, de altă parte îndemnată de succesul la care alți bravi conducători de reuniuni au ajuns. Ceea-ce până de present nu s'a făcut, să se facă neîntârziat de aci înainte.

Căci a lăsa un număr însemnat de meseriași români, ca nici macar să se cunoască unii pe alții, neavând unde se întruni, decât prin birturi, și și acolo îi vezi mai ales prin societățile străine, este, ca să nu mă exprim altfel, un lucru de condamnat.

Azi așa, mâine așa, ne vom trezi într'o bună dimineață, că și aceia pe cari îi avem își vor nega naționalitatea lor.

De câte-ori nu am văzut aici în Orăștie meseriași români cetind mai bucuroși o foaie străină decât una românească.

Și aceasta numai urmări bune nu poate avea.

Ca la ori-ce întreprindere folositoare pentru binele neamului, așa și la aceasta, inteligența are datoria să ia inițiativa și noi cu toții vom contribui, pe cât ne permit modestele noastre puteri, la realizarea acestei necesități, care, pot zice, că ni-se impune cu toată țaria.

E adevărat, că și aici, ca la ori-ce fel de întreprinderi, vom avea a întâmpina multe greutăți, dar' peste acelea, dacă avem cât de puțină bunăvoință, vom putea să trecem, și astfel treptat-treptat să ne ridicăm la nivelul, la care alte Reuniuni de meseriași români s'au ridicat.

Înființată odată și »Reuniunea meseriașilor români din Orăștie«, având în vedere că pentru binele poporului încă s'a lucrat, prin înființarea Reuniunii de înmormântare, și acum este în perspectivă înființarea unei Reuniuni economice pentru Orăștie și giur, atunci cu drept cuvânt putem zice, că brava noastră inteligență română din loc și-a împlinit conștiențios chemarea față de neamul seu.

Încheiu în speranță, că această dorință comună se va întrupa cât mai curând.

B-r.

## DIN MACEDONIA.

Numirea Prințului George în postul de comisar al puterilor în Creta, organizarea sistematică a autonomiei cretane au pus capăt odată pentru totdeauna turburărilor și măcelurilor cari au bântuit altă-dată în această frumoasă insulă.

Atenția Europei se îndreaptă acum exclusiv asupra Macedoniei. În această provincie balcanică ferbe. Sub aparentă liniște se ascunde o veșnică amenințare a păcii. Mai zilele trecute o bandă destul de numeroasă de Bulgari au încercat din nou să ațfle o mișcare insurecțională, dar' au fost măcelăriți și împrăștiți de către armata turcească.

Aceste încercări de insurecție sunt deocamdată puțin primejdioase și repede stinse. Dar' nu este oare de temut, că într'o zi, ivindu-se deodată din diferitele părți ale imperiului, ele vor putea da naștere unui incendiu mistuitor și ireversibil?

Poarta urmează o politică șireată. Bulgarii, Grecii, Sârbii, interesați deopotrivă la eventuala moștenire a Macedoniei se supraveghează reciproc. În cas când una din aceste națiuni ar lua armele celelalte de sigur ar apuca-o de mână. Și apoi Poarta se mai bizue pe interesele pacinice ale marilor Puteri. Rusia va împedea Bulgaria, Austria pe Sârbi de a turbura pacea; ear' Grecia trebuie să fie mulțumită că s'a ales, aproape cu Creta în schimbul bătăii suferite.

Toate bune; dar' dacă într'o zi Bulgaria s'ar alia cu Sârbia pentru a începe o acțiune comună? Exemplul Greciei dovedește că Turcia, chiar victorioasă de ar eși dintr'un războiu contra acestor țări creștine, nu se va alege de cât cu pagubă.

Singura politică înțeleaptă a Turciei ar fi să-și creeze în Macedonia chiar aliați. Populația aromânească-macedoneană s'a arătat totdeauna ostilă agitațiilor bulgaro-sârbești și a manifestat totdeauna lealitatea-i și devotamentul către tronul Sultanului. Dacă guvernul turcesc ar face populației aromâno-albaneze concesiuni de natură culturală și confesională, dacă această populație s'ar putea bucura în Macedonia de libertăți suficiente, siguranță și viață națională, Turcia ar căpăta într'insa cea mai bună garanție contra agitației comitetelor revoluționare.

Fără acest aliat interior, toate măsurile militare, toată diplomația șireată nu va fi de mare folos.

## NOUTĂȚI

**Botez în familia domnitoare.** Nou născuta fiică a Archiducei *Augusta*, soția Archiducelui *Iosif Augustin*, a fost botezată în Abbazia, primind numele de *Sofia*. Nași au fost *Gizela*, princesă belgiană și fiul său principele *George*.

**Dela Curte.** Contesa *Maria Harrach* născ. princesa *Thurn-Taxis*, a fost încredințată din partea M. Sale cu funcțiunea supremă măstre de Curte, pe care a ocupat-o și sub regretata Împărăteasă *Elisabeta*.

**Congregația de primăvară** a comitatului Hunedoarei, este conchemată la Deva pe 28 Martie n. a. c. la orele 9 a. m. cu un program de 84 obiecte.

**Alegerea de episcop la Arad.** În ziua de 14 Maiu n. a. c. se va întruni sinodul electoral pentru alegerea noului episcop al diecesei Aradului.

† **Ieronim G. Barițiu**, funcționar la filiala „Albinei” din Brașov, fiul marelui *George Barițiu*, a răposat Sâmbăta trecută în etate de 51 ani. Inmormântarea s'a făcut Luni în săptămâna aceasta. — Fie-i țărina ușoară!

**Alegerea de preot** pentru a II-a parohie se va ținea Duminică în 26 Martie n. a. c., în biserica gr.-or. din loc.

**Înaintări în armata română.** A. S. R. Principele *Ferdinand*, după-cum scriu foile de dincolo, va fi înaintat cu data de 1 Aprilie la gradul de inspector general al cavaleriei, în locul dlui general *Băicoianu*, care va fi numit general de divizie.

**Românii și Dr. Th. Fischer.** Într'un număr din „*Westermanns Monatshefte*” apărut în Martie, renumit profesor *Dr. Th. Fischer*, se ocupă într'un articol cu Românii, din care extragem următoarele: „Dintre cele 10 milioane Români — dublu atât cât Maghiarii — locuiesc nu tocmai mult peste jumătate în Regat, 3 milioane în Ungaria și Transilvania, restul în Rusia, Bucovina ș. a., m. d. Românii au făcut în ultimul pătrar de secol progrese uimitoare pe toate terenele și îndeosebi pe cel militar. Și cei din Ungaria se ridică culturalicește și economiceste, se înmulțesc repede, și se petruind tot mai mult de conștiința națională cultivând relațiile cu Regatul. Pentru ficine, care cunoaște referințele, nu poate să mai existe nici cea mai mică dubietate, că aici se va forma pe socoteala Ungurilor, înainte de a fi expirat jumătate secol un mare stat național român, cam asemenea aceluia din al vechii Dacie. Acest stat apoi va trata pe cele 6,000.000 Maghiari, care vor alcătui o insulă în mijlocul mării românești cam în același fel, cum sunt tratați astăzi Românii și celelalte naționalități din partea Ungurilor. Dacă înveți a cunoaște groaznică exasperare și starea culturală a Românilor, te înflorești de scenele teribile, care se vor petrece în acel moment, când monarhia Habsburgilor va primi o lovitură din afară și poporul vexat va putea spera mântuire...”

**Al XI-lea ajutor al Reuniunii române de înmormântare din Orăștie** s'a dat pentru membrul *Dumitru Bozeșan*. Urmașii sei au primit 47 fl. 75 cr.

**Fondurile, fundațiunile și depozitele** archiducesei române gr.-cat., pe care le administrează casa centrală din Blaj, se urcă la suma de două milioane, 589.592 fl. și 8500 franci.

**Alegerea de episcop reformat** în locul decedatului *Szász Domokos*, s'a satorit pe ziua de 18 Aprilie n. a. c. Se susține că dl *Dr. Bartók György*, notar general și preot în Orăștie, va întruni cele mai multe voturi.

**Rectificare.** În darea de seamă despre suprasolvirile ce au încurs cu ocaziunea Reprezentațiunii teatrale din Orăștie în 4 l. c., s'a strecurat o eroare. Și anume dl *Adam Cristea* a suprasolvit 1 fl. 20 cr., ear' nu 10 cr., cum din greșeală s'a pus.

**Împușcat.** *Dumitru Chirode*, soldat în Oradea-mare, a fost împușcat în șanțurile din Oradea, fiindcă a omorât pe tovarășul său, bucătarul dela aceeași companie.

**Socialiști în Oradea-mare.** Zidarii aflători în Oradea-mare voiau să se constituie într'un club și au înaintat ministrului statutele spre aprobare. Ministrul, sub cuvânt că zidarii sunt socialiști, n'a voit să le întărească. Acestia indignați de aceasta, au trimis primarului orașului o scrisoare, în care îi fac cunoscut, că dacă în două zile nu vor primi

statutele întărite, vor otrăvi întreg orașul prin apeduct. Vor conchema apoi o adunare atât de mare, încât să fie de cinci ori mai mare decât numărul poliștilor, deoarece-voiesc ca cu puterea să sdrobească pe potențați. Poliția încă s'a pus pe lucru, ca să le zădărnicească planurile.

**Nenorocire.** O femeie din Feneșul-săsesc, ducându-se la Someș după apă, când s'a plecat să umplă ulciorul, a picat în riu. Niște feciori cari au văzut-o, au alergat de au scos-o, dar' era prea târziu, femeia era deja înecată.

**Ștrangulare.** *Gatthár János*, măiestru din Dobrișin, murindu-și soția, pe care o iubia nespuse de mult, după înmormântarea ei a stat toată noaptea lângă mormânt și a plâns, ear' a doua zi s'a spânzurat.

**În atențiunea femeilor.** Femeile cari își iubesc bărbații să se păzască a le da adeseori de mâncare zamă de mazăre, căci altcum nu le va umbla bine. Eată de ce: Un anumit *Morácsi János* din Paks, deoarece-nevasta sa totdeauna la prânz și la cină îi da zamă de mazăre, nu s'a mai dus acasă la mâncare, ci prin birturi. Soția sa necăjită pentru aceasta, s'a dus la judecătoria și a spus că voește să se despartă de el. Chemat fiind și el de față, a spus cauza, și a zis că și el voește să se despartă. Și poate-că judecătorii îi va și despartă, fiindcă zeu cât de mult se-ți placă mazărea, dar' la urmă tot te sature de ea.

**Greutatea suveranelor.** *Victoria*, Regina Angliei, cântărește 95 kgr. Împărăteasa Germaniei, *Augusta-Victoria* cântărește 87. Țarina, care e de 27 de ani cântărește 57 kgr. Împărăteasa Austriei *Elisabeta* (asasinată) a cântărit 50 kgr. Suverana cea mai ușoară este Regina Olandei: tinăra *Maiestate Vilhelmina*, care cântărește 34 kgr., e de 18 ani.

**Avis celor-ce se ocupă cu viieritul!** Ministrul de agricultură a edat o broșură, în extindere de 297 pagini, în care se dau toate îndrumările de lipsă pentru reînnoirea viilor pustiite de filoxeră. Pe lângă îndrumări se află și ilustrațiile de lipsă. Prețul și învețătorii primesc această broșură gratuit. Au a se adresa prin scrisoare sau corespondență ministrului de agricultură: *A földművelésügyi m. kir. ministerium szőlészeti, osztályához, Budapest.* Toți ceialalți cari doresc a o avea o primesc pentru prețul de o coroană.

**Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele** este titlul unei broșurici ce va apare în curând, edată de dnii *Iosif Tăbăcaru* și *Ilie Turdașan*. În această broșură se spune însemnătatea fiecărei dintre aceste Vineri, și e bine ca să fie ținute prin post curat. Ar fi de dorit, ca această broșură să nu lipsească din nici o casă a țeranilor noștri. Cei-ce doresc a avea, un exemplar sau mai multe să grăbească a aduce aceasta la cunoștința administrațiunii noastre. Totodată cei-ce au știre despre aceasta, sunt rugați a o face cunoscut și celorlalți consăteni ai sei. La urmă se cuprind și cele 72 de felurite numiri ale Domnului nostru *Isus Christos*. Ediția II. Prețul unei broșuri 10 cr.

**O minune a expoziției din 1900.** Se știe că de multă vreme toți oamenii născocitori își bat capul să găsească un nou „clou” care să întrecă pe acela de la ultima expoziție din Paris, turnul Eiffel. Comisiunea expoziției din 1900 a primit deja multe mii de proiecte în scopul acesta. Cea mai mare parte a acestor proiecte caută să procure publicului o plăcere cum nu s'a mai pomenit până acum. De curând, comisiunea a primit un proiect nou care întrunește plăcutul cu utilul și care e foarte probabil că va fi și realizat. Acest nou „clou”, o invenție a d-nei *Percha Giverne*, e o umbrelă uriașă: „le parasol de l'exposition”. Umbrela aceasta e destinată a apăra o parte a teritoriului expoziției în contra vremii grele. Umbrela va avea o înălțime de 100 de metri, bățul ei ar consta dintro coloană uriașă de metal având la basă un diametru de 40 de metri. Acoperemântul umbrelei va fi împodobit cu sticle multicolore, și mii de lămpi electrice vor lumina noaptea. Partea originală a umbrelei e că în bățul ei se vor construi patru etaje. Trei dintre aceste etaje se vor afla sub acoperemânt, ear' al patrulea deasupra lui. În fiecare din cele trei etaje vor fi aranjate cafenele, sale de concert, teatre, etc. Al patrulea etaj, care se află deasupra acoperemântului, va purta o cupolă uriașă ce se va învîrți pe nesimțite în jurul axei sale și din care publicul va putea admira priveliștea expoziției. Urcarea în diferitele etaje se va face pe scări sau cu ascensoriile. Umbrela va avea un diametru de 140 de metri și va acoperi o suprafață de 15.386 metri pătrați. În spațiul acesta vor avea loc diferitele serbări, fără ca ele să poată fi turburate de o schimbare bruscă a vremii.

## Din public.

— Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea. —

## Repriviri

la adunarea generală a „Ardelenei”.

E vorba de adunarea generală ce s'a ținut în 16 Martie a. c. în Orăștie.

La acest act s'au întâmplat unele lucruri, cari nu se pot lăsa neamintite, pentru-că stau în contradicție cu corectitatea ce acționarii cu tot dreptul pot pretinde dela conducerea unui institut.

Cu apucături ascunse a lovi în statute, este un abus care trebuie desvilit în public, ca să se cunoască modul susținerii de așa numita *egemonie*, și ca să se știe că ce fel de încredere (?) s'a manifestat la alegerea celor 4 membri în direcțiune, ce s'a s'virșit de astă-dată. (Risum teneatis!!)

Statutele prescriu că numai acel acționar are drept de-a vota, care 'și-a depus acțiunile și eventuala plenipotență în prezința adunării generale la institut.

Unii dni sinceri și cinștiți și-le-au depus numai în ziua adunării, însă această întârziere au declarat-o în adunare, și în sensul statutelor s'au reținut dela votare, că nici n'au putut fi admiși.

Acești dni au fost bună-oară *V. Domșa*, protopop, gr.-or. *C. Colbasi*, proprietar și paremi-se *Dr. R. Dobo*.

Acești dni au procedat corect, sincer și cinstit.

Răsplata li-a fost, că n'au putut vota.

Ei, așa o pătește omul câte-odată cu sinceritatea și cu calea dreaptă... Nu-i rămâne alta decât să se mângăie.

A fost însă și alt soi de dni, cari deși și-au depus acțiunile numai în ziua adunării și deși au văzut cum adunarea generală nu i-a admis pe cei cu ființa deschisă, — totuși cu cea mai mare liniște sufletească au alergat la urnă, și au votat!

Și încă după ce antecedente au votat?

S'a înscris în lista deponenților de acții în ziua premergătoare; dar' acțiunile nu le-au depus decât numai în ziua adunării generale.

Va să zică s'au indus în listă astfel de depuneri ce nu s'au întâmplat. Că astfel de machinațiuni regretabile și necorecte, legea cum le numește, nu voi să ventilez — deocamdată.

În urma acestei „tactice” nu atât genială, cât mai mult primitivă dar' cutezătoare, dnii scrutători au fost seduși prin listă neadeverată, și deoarece-nici ei nu au fost destul de riguroși în împlinirea datorinței lor, au verificat pe acei dni, cari au depus acțiunile numai în ziua adunării, însă în listă au figurat ca deponenți din ziua premergătoare.

Seducerea au propagat-o și dnii cu „tactica”, încât ei nu au descoperit peștele lor în adunare, ci au tăcut ca pițicul, suferind să fie verificați.

Cred că nu-i om care să afirme, că procederea aceasta, ori tactică, ar fi corectă și sinceră.

Eu încă așa zic, că nu e nici sinceră nici corectă; ba după-ce s'a ventilat chestia în adunarea generală, e un abus foarte regretabil de încrederea și bunăcredința adunării.

Acei domni, cari au procedat în acest mod destul de moderat caracterizat, sunt *Dr. I. Mihu* și *Ilie Popoviciu*, preotul, adică Sfinția Sa din Șibisel, unul cu 475 acții, altul cu 155 acții, și firește tot atâtea voturi!

S'au mai depus și plenipotențe în ziua adunării, dar' de dnii autori — în această, privință de astă-dată nu mă ocup.

E numai de însemnătate, că cu voturile neîndreptățite, cu această apucătură ascunsă, va să zică în mod necorect, nesincer s'au ales acei 4 membri în direcțiune.

Sunt curios că dl *Dr. I. Mihu* ca director executiv al „Ardelenei”, trimițând protocolul adunării generale la tribunal, nu va face propunerea să se nulifice toate conclusele?

Ar fi în interesul seu de dorit, că în acest mod și-ar repara peștele neexplicabil încătvă.

Apoi ținerea adunării generale nici n'a fost publicată în foile prescrite în concludul referitor.

Altele, în merit, le-am înșirat în adunare, sine ira et studio, în mod obiectiv, dar' pare-mi-se că cu obiectivitatea cruțătoare nu se prea pot introduce schimbări mai salutare la institutul nostru, al cărui adevărat și sincer interes le zace mai mult la inima tuturor acționarilor, decât unui clic de sateliți, în cari directorul executiv nu află concurs în putere de lucru și inteligență, ci numai unelte supuse — poate, că așa are dinsul pofta!

De gustibus non disputandum!

Dr. A. Muntean.

## Dela ministrul de agricultură.

DL vice-comite ne trimite spre publicare, dela ministrul de agricultură următorul

Nr. 9679

## CIRCULAR

§. 1. Fiecare proprietar este dator pe moșia sa, precum și fiecare jutar și pândar a visita pe teritoriul său aparința insectei păduchele roșu și a înștiința primăriei numai decât semnele observate, cari sunt pete albe, lănoasă.

§. 2. Fiecare primărie este datoare a dispune vizitarea tuturor merilor prin administratorii grădinilor de pomologie sau alți pricepători și a raporta cel mult până la 31 Martie autorității prepușe.

§. 3. Dacă visitorii constată aparința păduchelui roșu proprietarul este a se provoca ca conform instrucțiunii și în înțelesul art. de lege XII din anul 1894 §. 52 și sub povara pedepsei prescrite în §. 95, în termen de 3 zile să înceapă lucrările pentru stîrpire și să continue până în sfârșit.

§. 4. Dacă pricepătorii cu ajutorul instrucțiunii nu sunt în stare a constata pericolul, în acel cas partea atacată a mărilor (cloambă sau rădăcină) sunt datoare a trimite la autoritate ramura și aceasta imediat la secțiunea de insecte reg. ung. în Budapesta.

§. 5. Primăria este datoare a se convinge, că stîrpirea ordinară împlinitu-s'a conștientios și dacă s'a convins că aceea nu s'a făcut, să se dispue din partea autorității stîrpirea pe speșele înrălăsătorului, totodată este a se aplica procedura de abatere, și dacă omiterea involvă în sine măsura de peste 40 coroane, arătarea pentru pedepsire se face la pretură.

§. 6. Pentru pomii aflători dealungul drumurilor, dacă nu este proprietate privată, speșele stîrpirii le acopere susțitorul drumului.

§. 7. Stîrpirea păduchelui roșu este a se executa în decursul anului 1899 până la finea lui April, eară pe viitor până la 31 Martie.

§. 8. Deoarece-lășirea acestei insecte se face prin transportarea plantelor de mere și pere, primăriile sunt datoare a supraveghia cu toată asprimea cu deosebire grădinile de pomologie și a controla stîrpirea insectelor încă acolo.

§. 9. Cât ce se constată existența acestei insecte pe teritoriul unei comune, numai decât este a se face raport la ministrul de agricultură.

§. 10. În comitate vice-comitele este dator a raporta până la 31 Martie a. c. despre aceea, că acest circular a fost în cel mai extins mod publicat pe teritoriul comitatului și că executarea s'a ordinară cu toată asprimea.

Este dator mai departe vice-comitele a raporta până la finea lui Octomvrie a fiecărei an, că pe teritoriul cărei comune s'a constatat, păduchele roșu că s'a făcut stîrpirea și cu ce succes și încâte casuri s'a introdus în contra înrălăsătorilor procedura de abatere.

Ministrul de agricultură așteaptă dela municipii că va recunoaște mărimea pericolului și că pentru delăturarea aceluia va coopera la executarea punctuală, ceea-ce va controla prin organele sale speciale și pricepători, cărora va avea a se da tot ajutorul.

Budapesta, la 14 Februarie 1898.

Darányi m. p.

Instrucțiunea modul de procedere vom publica-o în extras în nrul viitor.

## AMICȚIE — DISTRAȚIE

*Garofală albă.* Nu mi-a trecut nici prin minte, că nimic nu-mi vei trimite, la cele-ce eu ți-am scris, ca-și-când ar fi vr'un vis. Sau doară tu te-ai schimbat, de când ești înstrăinat, nu mai ești ca cum ai fost, omul de umor al nost. Ori poate-că te-ai temut, când babele-au început, cu vântul lor cel de gheață, că nu mai sunt în viață? Eată-ți spun acum pe urmă, și să se nu o ții de glumă, că 'n curând de nu mi scrie, te înfund la — cătanie.

*Tansa.* Cu cât mai rar te ved în realitate, cu atât mai des în vis ochii mei se delectează în chipu-ți dragălaș. De multe ori momente fericite mă deșteaptă în realul crud, când observ c'a fost numai vis. Ingerelul meu ai fost totdeauna și vei rămânea, nu uita însă că.... timpul oare cireșele, și deocamdată altcum nu se poate. Veni-va ceare timpul când?..... Da! numai paciență.

Un sărut de mână dela al matală Bruno.

*Lui Nicu.* — E mult de când ne-am despărțit și pe la mini n'ai mai venit, ca cu o vorbă să-ți spun cum prietenii se adun, de prin toate părțile și-și încoardă mințile, ca pe tîni să te declare cu puțină calculare. Să-i lăsam însă în pace, că singuri nu știu ce-or face; când în față te-ar avea, sigur că toți ar tăcea. Va veni el însă timpul când ții da și tu cuvântul, și-apoi va fi — de ei, că-'s oameni cam mititei.

## POSTA REDACȚIEI.

D-lui *St. B.* în *Câmpul-lui-Neag*. Îți satisfacem cu plăcere dorinței.

D-lui *I. B.* în *B. Credem*, că în chestia ce ni-ai scris a fost destul cât s'a publicat și dintro parte și din alta. Dacă am continua, nici când nu ar avea sfârșit, deoarece-ce ni-au mai sosit răspunsuri și din alte părți, încât dacă le-am publica pe toate, ar trebui ca luni dearîndul să ne ocupăm tot numai în chestia aceea.

D-lui *A. I.* în *H. Același* răspuns.

## Pentru proprietarii de vite.

Celor mai mulți dintre proprietarii noștri de vite le sînt cunoscute tîrgurile de vite de prăsilă, ce se țin anual prin luna Aprilie aici în Sibiu, și la cari comisiunea economică a comitatului nostru împarte premii în bani.

Potrivit hotărîrii luate de amintita comisiune, în zilele din urmă ale tîrgului de vite din Aprilie c., comisiunea va ține un tîrg de vite de prăsilă cu mult mai mare, la care va împărți premii în bani mai multe și mai însemnate ca în anii trecuți.

Până la publicarea progamelor detaliate ținem a atrage luarea aminte a proprietarilor noștri asupra tîrgului din Aprilie c., la care am dori ca cât mai mulți economi de ai noștri se iee parte cu vitele lor, de care de pe acum se poate deosebită grijă atât în ce privește nutrirea, cât și curățenia lor.

Cu o cale vestim pe această cale pe toți acei proprietari din diferite părți ale țerei noastre, cari ni-s'au adresat în scopul cumpărării de vite, că prilegiul cel mai potrivit pentru cumpărare de vite este tîrgul din Aprilie, cel mai căutat și împopulat cu vite de soi.

Sibiu, 7/19 Martie 1899.

Comitetul Reunirii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Dem. Comșa, Victor Torodășianu,  
președinte. secretar.

## Bibliografie.

„Biblioteca Noastră”, apare în Caransebeș. Director: E. Hodoș. Au apărut Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Visări. Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad. Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză. Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese. Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor. Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză. Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor. Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice. Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene. Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănăști, cu portr. lui T. Doda. Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave. Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități. Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate. Nrele viitoare: Cercetări din Istoria Românilor bănățeni de P. Drăgălină, Partea I. Istoria Banatului Severin până la lupta dela Mohács. P. II. Severinul sub principii Transilvani până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658). P. III. Răsboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului. P. IV. Inființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872). Părțile au să apară pe rînd. Cei-ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim. Volumele se plătesc numai după-ce au apărut.

A apărut în „Biblioteca Noastră”: **Poftă bună!** Carte de bucate, de Zotti Hodoș. Atragem atențiunea cetitoarelor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere peste șase sute de rețete, și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte de bucate se poate întrebuița în ori-ce gospodărie românească. Cartea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate, și adecă:

Supe, ciorbe, assiette, pastete, rasoluri, aspiciuri, galantine, fripturi naționale și franțuzești, prăjituri, torte, parfouri, înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

„Revista Ilustrată”. Anul II. Nr. 2 cu următorul sumar: „După legea cea mai înaltă”, o istorie de C. E. Franzos. — „Papa Leo al X-lea”. Date istorice de I. Mărginean. — „Cătră E.” Poesie de Toli. — O scenă din resbelul oriental. — „Din propria ei putere”. Novela de G. Simu. — „Șoimușul”. Schițe monografice. — „M'am rugat”. Poesie de Maria Cioban. — „Căteva reguli privitoare la creșterea copiilor”. Higienă, de Dr. Elefterescu. — „Aceeși ești”, poesie de Emilian. — Comerț și industrie. — Economie. — Diverse. — Cronica lunară. — Doine populare. — Bibliografii. — Glume. — Găciturii. — Deslegarea găciturilor. Posta Redacției. Ilustrațiuni: Biserica gr.-catolică din Șoimuș. Amăgirea militarilor turcești de cătră un doboranț român. Jocul țeranilor din Șoimuș. O vacă de Simmenthal. Un țeran din jurul Bistriței. Un cort țigănesc.

A apărut Nr. 12 din prima revistă literară dobrogeană „Ovidiu”, cu următorul sumar: Zi de muncă, poezie de Rădulescu-Niger. Monumental triumfal dela Adamklissi (urmare) de Gr. Tocilescu. Babele, versuri de Rădulescu Niger. Psihologia amorului III. (urmare) de Petru Vulcan. Spre fericire, versuri de D-șoara Maria Popescu. Anecdote IV. (studiu) de D. D. Stoenescu. Cuibul, versuri

de G. Crăciunescu. Eminescu (studiu) de D-șoara Euf. I. Moțoiu. Luptă de flăcăi, versuri de Rădulescu-Niger. Durere, de Mihăescu-Nigrim. S'a întors, versuri de Al St. Vernescu. În crâng, versuri de Arnold M. Schor. Scrisori însemnate de I. Zanne, Căpit. Ionescu. Cronica revistei „Ovidiu” de Redacție. Posta redacției de Vulpe.

„Moda Ilustrată”. Anul III. Nr. 10 cu un cuprins bogat și instructiv pentru femei. Apare în fiecare Sămbătă. Redacția și administrația: Strada-Sărințar Nr. 11. București.

„Floare-Albastră”. (Revistă literară) Anul I. Nr. 22. Apare în fiecare săptămână în București, Redacția și Administrația Pasagiul Villacros Nr. 2. Sumarul: „Cavalerul”, (poesie de Heine) de St. I. Iosif. — „Literatura noastră populară”, de Al. Antemireanu. — „Zădărnice”, (poesie) de Byblis. — „Căetutul meu”: „Teoria satului”, (după Fouillé) de D. Nanu. — „O nouă cursă celebrității”, (Articolul d-lui Vaschide) de Ion Reclămă. — „Din treacă”, de Ion Adam. — „Ochii Lenorei”, de Stan. — „Un telegrafic”, (schiță) de C. Sandu. — „Căntece”, de V. Podeanu. — „Chrochiu din țară” și „Cămpu-Lung”, (Fanfan) de Demeri. — „Rubrica veselă”, de Trubadurul. — „Revista Cărilor”, „Ecouri literare” și „artistică”. — Posta Redacției, etc.

Pentru redacție responsabili: Petru P. Barițiu.

Szám 63—1899 kir. végrh. (505) 1—1

## ÁRVERÉSI HIRDETMEŊY

Alulirott kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak V. I. 99/1898. sz. végzése folytán Dr. Moldovan Silvius szászvárosi ügyvéd által képviselt Oberwalder I. & Comp. nagyszabású cég ugyanis a többi alap és felülfoglaltatók javára, Hirsch Izidor és társa kudsiri lakosok elleni htr. 18 frt 95 kr. tőke, ennek 1898. évi december hó 15-től járó 5% kamatai, eddigi 29 frt és 3 frt 90 kr. árverési kifizetési költségek erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 1950 frtra becsült lovak, bivalok, hintó, kocsi, szerszám, zongora, szikvizgyár és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak V. I. 99/4—1898. sz. végzése folytán a helyszínen vagyis Kudsiri községében adósok lakásán esetleg a község házában leendő eszközzésére 1899. évi április hó 4. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik a midőn is az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében az érintett ingóságok csakis készpénz mellett és esetleg becsáron alul is eltognak adadni, a befolyandó vételár pedig bírói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1899. február hó 28-án.

Rácz Árpád,  
kir. bir. végrehajtó.

Szám 61—1899 kir. végrh. (506) 1—1

## ÁRVERÉSI HIRDETMEŊY

Alulirott kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 3108/1898. polg. sz. végzése folytán Dr. Moldovan Silvius szászvárosi ügyvéd által képviselt Hercz Armin és fia budapesti lakos mint alap és felülfoglaltatók javára Hirsch Izidor és társa kudsiri lakosok ellen htr. 47 frt 38 kr. tőke, ennek 1898. évi december hó 15-től járó 5% kamatai, eddigi 35 frt 55 kr. és 3 frt 90 kr. árverés kifizetési költségek erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 450 frtra becsült lovak, hintó és szerszámokból álló ingóságok árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak V. I. 60/5—1898. sz. végzése folytán, a helyszínen vagyis Kudsiri adósok lakásán leendő eszközzésére 1899. évi márczius hó 28. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik a midőn is az érintett ingóságok, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében csakis készpénz mellett és esetleg becsáron alul is elfognak adadni, a befolyandó vételár pedig bírói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1899. február hó 26-án.

Rácz Árpád,  
kir. bir. végrehajtó.

**Mášiná nouă de imblătit**  
ou cal, se află de vëndut la

Ronay Nándor

(502) 3—3 Strada Dealului în Orăștie.

Sz. 5243/1898. tlkvi.

(307) 1—1

## Árverési hirdeményi kivonat.

A szászvárosi kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Ardeleana” pénz és hitelintézet végrehajtónak Gruja Ferencz végrehajtást szenvedő elleni 1396 frt 43 kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék a szászvárosi kir. bíróság területén levő Tordoson fekvő az 58 számú tlkjkvben A + 1 r. 75, 76, 77, hrsz. 308 frt, 4 r. 1078 hrsz. 99 frt, 5 r. 1087 hrsz. 232 frt, 6 r. 1299 hrsz. 29 frt, 7 r. 1411 és 1412 hrsz. 31 frt, 8 r. 1414 hrsz. 16 frt, 9 r. 1549 és 1560 hrsz. 10 frt, 10 r. 1571 hrsz. 47 frt, 11 r. 1584 b. és 1585 hrsz. 98 frt, 13 r. 1844 hrsz. 24 frt, 14 r. 2011 hrsz. 12 frt, 16 r. 2655 hrsz. 160 frt, 17 r. 2801 hrsz. 41 frt, 18 r. 3023 hrsz. 70 frt, 19 r. 3497

hrs. 198 frt, 20 r. 3557 és 3559 hrsz. 9 frt, 21 r. 3747 hrsz. 8 frt, 22 r. 1413 hrsz. 16 frt, 23 r. 1548 hrsz. 11 frt, 24 r. 2357 hrsz. 117 frt, 26 r. 965/2 hrsz. 43 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi márczius hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor Tordos község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az óvadékképes értékpapirban a kikiáltót kezéhez letenni avagy az 1861. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénzben a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósnak telekkvi hatósága.

Szászváros, 1899. évi január hó 5-én.

Sóhalmy,  
kir. aljbíró.

# „Minerva” institut tipografic

Orăștie, (Szászváros) Strada Berăriei Nr. 8.

Efectuește tot soiul de lucrări aparținătoare artei tipografice.

## Anunț.

Subsemnatul am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public și on. domni comercianți de pescărie, că marele deposit de pescărie ce l-am avut timp de 32 ani în Brașov, l-am permutat cu începerea anului curent aici în orașul Orăștie (Szászváros) tot sub firma veche a lui *Vasilie N. Bidu* și posed în magazinele de aici tot felul de pescărie sărată. Iarna și proaspăt, precum: **Crap mare, Crap mijlociu și mic (Șeran), Somn mare, fără capete și fără oase (Țagof), Morun, Plătică mare și mică (Veverigă), Știucă** și alte diferite soiuri de pescărie, precum **Iore roșii moi și tescuite, Iore negre moi și tescuite, diferite Stafiderii negre, Solta-nine și Elene, Masline mari și mici.**

Venzarea în en gros și en detail. La cererea onoratului public trimit și pachete postale dela 5 kilo în sus.

Aflându-mă întotdeauna în poziție de a concura atât în calitatea mărfurilor cât și cu **prețurile cele mai convenabile**, rog deci pe onoratul public și pe onorații comercianți de brânza aceasta, a mă onora ca și până acum cu onoratele comande a d-lor, promițând că întotdeauna voi efectui comanda **prompt și oât se poate mai urgent.**

Cu toată stima

(494) 4—

V. N. Bidu

în Orăștie (Szászváros).

## Bancă generală de asigurare.

CES. REG. PRIVIL.

# ASSICURAZIONI GENERALI

Fondată în 1831.

IN TRIEST

Fondată în 1831.

Fond de garanță: 143,645.142'28 Coroane.

Asigurează pe lângă condițiunile cele mai favorabile:

Pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate de zestre și rente.

În contra pericolului de foc și exploziune, clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse pe câmp, mobiliu, precum și în contra grindinei, cu un cuvânt tot felul de nenorociri ce ar putea omul întâmpina în viața sa.

Representant pentru Orăștie și giur:

IOAN I. VULGU.

(441) 5—10